

Nyheter från Radiomuseet

Nr 86, 1 Mars 2016

Radioteleskop på Onsala rymdobservatorium

Bild: Moralis pics

20 m antenn från insidan

Bild: Peter Krantz

*Från årsmötet
tar vi oss ut i
rymden*

Kallelse till årsmötet den 19 mars 2016

Lördagen den 19 mars klockan 12.00 träffas vi till årsmötet. Årsmöteshandlingar finner Du i Audionen nr 1/2016 som distribueras till alla medlemmar. Vill Du veta mera så kontakta info@radiomuseet.se.

Efter årsmötet blir det mingel med kaffe och goda smörgåsar som Jeanette och Lennart Nilsson står för.

Föredraget denna gång handlar om något så spännande och fantasieggande som framtidens radioteleskop med Robert Cumming som föreläsare.

Framtidens radioteleskop

Robert Cumming cumming@chalmers.se

Himmelen ovanför våra huvuden har länge intresserat oss människor. Redan i Kina och Babylonien för mer än tre tusen år sedan var Astronomi en etablerad vetenskapsgren. Fram till i början på nittonhundratalet byggde vi allt vårt astronomiska kunnande på vad vi kunde se med våra ögon, till en början obeväpnat och senare med optiska teleskop. I och med radions utveckling fick astronomerna möjlighet att kartlägga universum också vid andra frekvenser än de som gäller för det synliga ljuset. I detta sammanhang nämner man ofta att utvecklingen av radarsystem före och efter andra världskriget parallellt kunde utnyttjas för att "lyssna på rymden". Idag avlyssnar astronomerna rymden med en rad olika teleskop från långvågig radiostrålning till den extremt kortvågiga gammastrålningen.

I Sverige ligger vårt radioastronomiska centrum för rymdforskning på Råö utanför Onsala. På vårt årsmöte kommer Robert Cumming från Onsala Rymdobservatorium att berätta om dagens och morgondagens radioastronomi, där astronomerna får möjlighet att använda allt mer fantastiska radioastronomiska anläggningar.

Robert Cumming, astronom och informatör vid Onsala rymdobservatorium, ansvarar för observatoriets utåtriktade aktiviteter. Han tar hand om frågor från både press och allmänhet. Tillsammans med andra ansvarar han för studiebesök, allmänna visningar och särskilda evenemang.

Bo Sörensson
bo@sorensson.se

Mobil radio 1948

Jodå, nog fanns det också små, rörbestyckade reseradioapparater redan på 40-talet - bifogad bild är från den tiden!

Man ser här undertecknad i tidstypisk mc-mundering jämte min tjeckiska 175cc CZ motorcykel med oblygt Zündappstuk. Rattar ivrigt på radion gör jag, ty de mottagningsbara mellanvågssändarna var bara glest förekommande. Antennen låg i axelremmen, som därför måste hållas sträckt för bästa mottagning. Glasdelen på miniatyrrören var i storlek fingerborg. Batteripaketet lödde jag ihop själv utav platta 4,5 V batterier. Och ofta fick man göra det, så tyvärr fick apparaten så småningom skatta åt förgängelsen.

Märket Rayethon föresvävar mig i sammanhanget, men ev. var det bara radiatorören, som hette så (eller "lamporna" som jag vill minnas man kallade dem i "fortiden").

Thomas Weilenmann, Göteborg
thomas.weilenmann@comhem.se

Red: Kan någon läsare tipsa oss om vilket fabrikat det kan vara på radion som Thomas skruvar på?

Nash forever

Från Kent Agdestein i Nashklubben har vi fått denna fina bild av Horst Vormbrock från 1988 med hans **Nash "Eight-70" Model 871 Convertible Sedan** från 1931 med en rak åttacylinders sidventilmotor.

Vad händer i Motala?

Hej, jag vill bara informera om att Gbg-sändaren är bortplockad från Radiomuseet i Motala och sektionerna står på pallar i ett förråd. Man håller även på med att demontera Karlborgssändaren. Ett förslag är att använda panelen som vägg flytta bort inkråmet. De övergripande planerna har Kulturstrateg Eva Modén som är museichef.

Med vänlig hälsning
 Morgan Lorin
 Radiomuseet Motala
 Tel 0143-109 05
 Mob 070-75 38 690
Morgan.lorin@telia.com

Efterlysning av peilmottagare

Radiomuseets Flygradioområde söker en peilmottagare typ Narco ADF31 till sina samlingar. Den som kan säga var jag kan finna en sådan ber jag vänligen att kontakta mig.

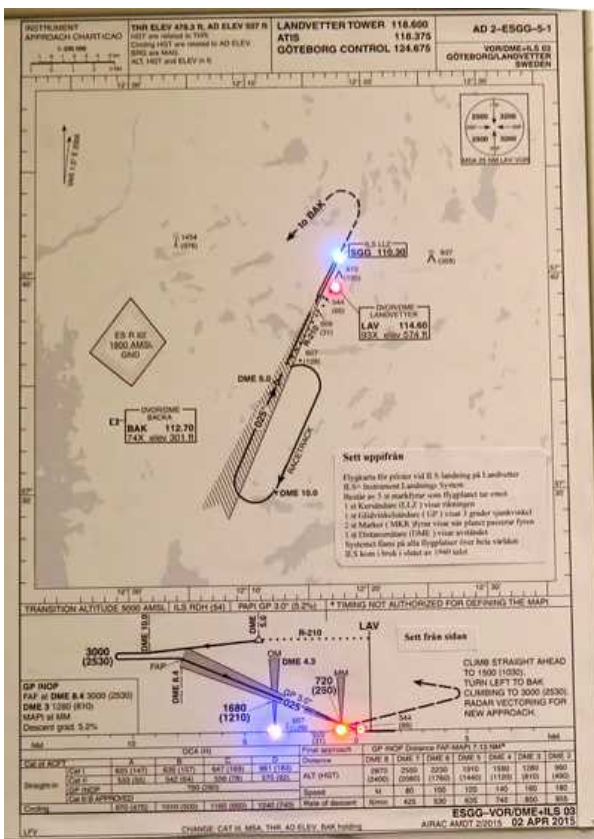
Lars Hallin

lars.hallin@mbox301.swipnet.se

Instrumentlandning med ILS

I detta nummer av NfR presenterar vi ytterligare en gateway som kommit på plats på Radiomuseet. Denna gång beger vi oss till flygradioutställningen längst bort i lokalerna. Man möts av ljudet från flygtrafikledningens radiosamtal med piloterna. Utställningen visar två kartor med ljus i olika färger

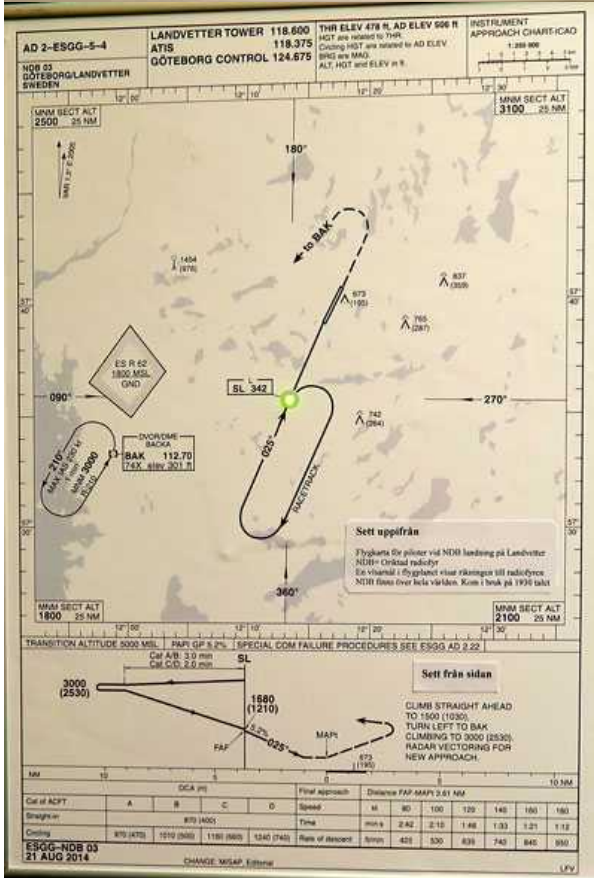
Den övre bilden visar ILS Instrument Landing System, som har varit i bruk sedan 1940-talet och som fortfarande utnyttjas över hela världen.

ILS utgörs av två sändare på marken. En för glideslope = glidbanan, som ger cirka 3 graders landningsvinkel (329-335 MHz) samt en localizer, en kurssändare som ger centrumlinjen som planet följer (108-111 MHz).

Vidare finns det 2 st markeringsfyrar MKR (75 MHz) som med ljus och ljudsignal indikerar vid avstånden 7 km och 1000 m.

I förarkabinen finns en Horizontal Situation Indicator (HSI) som visar de mottagna signalerna från flygplatsens ILS-system.

ILS-signalen kan kopplas till flygplanets autopilot varvid flygplanet följer utsända signaler till dess det landat.

Den undre bilden med en lampa markerar en långvågssändare NDB som piloten kan navigera efter när planet närmar sig flygfältet från långt håll.
 Frekvensområde i Sverige: 300-430 kHz.

Transceiver till salu

Radiomuseet har som gåva fått en Kenwood transceiver TS-130S. Då vi har liknande apparater i vår samling har områdesansvarig för amatörradio föreslagit att vi säljer den och då i första hand till någon medlem.

För specifikation se <http://rigpix.com/kenwood/ts130s.htm> . OBS Enligt Rigpix är max uteffekt 100 W medan user manual säger 200 W MAX.

Försäljningen omfattar transceivern, ett nätaggregat Alinco Electronics EP-2500, extra VFO Kenwood VFO-240, mikrofon och en hemmabyggt men inte färdigbyggd antenntuner. Tranceivern är provkörd både på CW och foni med tillhörande nätaggregat. Fungerar bra. Kontakten i kabeln från nätaggregatet att ansluta till transceivern är inte original och bör bytas. Tunern fungerar som tuner, men SWR-delen och visarinstrumentet är inte inkopplade. Den lösa VFO-enheten är inte testad eftersom det saknas kabel mellan VFO:n och transceivern. Priser för allt är 1500:- till medlem i Radiohistoriska föreningen. 2000:- för icke medlem. Upplysning om stationen kan fås av undertecknad.

Bengt Lindberg,
benli@telia.com

Hjälp med mediaöverföringar

Radiomuseet har haft som en ambition att kunna hjälpa kunder med att överföra gamla tråd- och bandinspelningar till CD och Videofilmer till DVD. Utrustning för arbetet liksom lokal finns på museet. Tekniskt kunnande finns även det men det saknas någon frivillig kraft, som känner för att engagera sig och satsa tid på den uppgiften.

Samtidigt får vi av och till frågor från besökare om var man kan få hjälp med detta. Eftersom vi för närvarande inte är beredda att ta på oss uppgiften lämnar vi här namn och adress på ett företag, som verkar ha ambitionen att klara av det mesta t.o.m. överföringar från trådspelare.

BGA Videoproduktion
-Ett familjeföretag sedan 1993

Frågor & svar Om oss Prislista Butiker Kontakta Nöjda kunder Framkalla bilder

Smalfilm/Super 8 till DVD/USB
Videoband (VHS) till DVD/USB
Diashilder/fotografiv till DVD/USB
Ljudband till CD/USB

Videoband (VHS) till DVD

Låt oss bevara dina bästa minnen

Vi på BGA Videoproduktion AB är experter på att göra om gamla videoband till DVD eller USB-minnen. Varje år vänder sig tusentals familjer till oss för att få hjälp med sina VHS, Hi8 & miniDV. Gör det du också!

Hur du gör för att anlita oss

Vårt motto är att det ska vara enkelt att göra om sina videoband till DVD eller annat digital format. Det enda du behöver göra är att ta med dina filmer till vår närmaste butik. På plats i butiken går vi tillsammans med dig igenom allt du behöver veta. Du får alltid ett kostnadsförslag när du lämnar ditt material till oss. -Hitta närmaste butik-

Ovanlig bandtyp? Inga problem...

Det spelar ingen roll vad du har för typ av videoband. Vi tar emot (nästan) alla format som har funnits på marknaden.

Exempel på format vi hanterar:
8mm, Betacam SP, Betacam SX, Betamax, Digital8, Digital Betacam, DVICAM, HDV, Hi8, microMV, miniDV, MPEG IMX, U-matic, Video8, Video 2000, VHS-C, VHS & S-VHS.

Läs mer...

- Beställningsinformation
- Hi8 till DVD & USB
- Räntefri avbetalning

Frågor?

☎ 010-10 19 160
Vardagar 9 - 18
Lördagar 9 - 15

Vi som svarar på dina frågor

Besök närmaste butik

- Gävle
- Göteborg
- Jönköping
- Malmö

Hjälp med reparationer

031-428652
0706478042

Bernards Radio & Video
Service & Installation av Hemelektronik
Tekniker
Datortjänst

Bangatan 62
41464 Göteborg
Majorna

bernards.radio.video@tele2.se
www.bernardsradiovideo.se

Hjälp med radioschemor?

Hämta hem inskannade schemor från Radiomuseets hemsida

Nu är den första serviceboken för apparater från Radiola färdigskannad och finns tillgänglig för medlemmar på den interna medlemssidan. Luxor finns sedan tidigare.

Adressen är:

www.radiomuseet.se/medlem

Login hittar Du på ditt medlemskort för 2016.

Om du inte är medlem kan du se hur du blir det via länken nedan.

<http://wordpress.radiomuseet.se/medlemsidan/bli-medlem-i-radiohistoriska-foreningen-i-vastsverige/>

En bra holländsk hemsida

För den som söker ett radioschema till en radio så finns det en site där man kan ladda ned ett sådant utan kostnad. Det enda man behöver göra är att registrera sig. Siten innehåller kanske inte så många svensktillverkade apparater men desto flera från kontinenten.

<http://www.radiotechniek.nl/>

Antique Radios

Schematics, Pictures – För medlemmar | Radiomuseum.

www.radiomuseum.org

Elektrolytkondensatorer mm säljes av

LH Musik & Audio AB

Atlasvägen 55, NACKA

08-718 00 16 Öppet 10-15 vardagar

lhmusik@gmail.com

Daglig försäljning av utrustning och komponenter

Bo Carlsson, som är ansvarig för museiaffären på Radiomuseet finns normalt tillgänglig under eftermiddagarna, vardagar. Andra tider kommer affären bara att kunna öppnas om det finns funktionärer som har tid att vara med.

Bo Carlsson

bo.carlsson@bredband2.com

Försäljning av Radiorör

Styrelsen har beslutat att radiorör inte skall säljas över disk. Vill du köpa radiorör från museet sänder du ett mail till museet och anger dina önskemål samt din adress och ditt telefonnummer. Då får Du snabbt en bekräftelse på att förfrågan är mottagen och en uppgift om när Du kan få besked om vi kan leverera ett rör och priset för dessa. Om Du inte har tillgång till e-post kan Du antingen ringa in Din förfrågan eller lämna din beställning brevlades. Skälet till denna ändrade policy är både att vi skall kunna ge dig en säkrare och bättre service samt att våra museivårdar inte skall bli alltför störda i sitt arbete på museet.

Beställningsadressen är: Info@radiomuseet.se

Kalenderarium

- Årsmöte lördagen den 19 mars 2016 kl 12.00
- Vårmöte lördagen den 11 juni 2016 kl 12.00

Nyheter från Radiomuseet

Deadline för aprilnumret nr 87 är fredagen den 25 mars 2016.

Välkomna med bilder, kommentarer och inlägg till Nyheter från Radiomuseet!

Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta, även till de som bor långt borta.

Lars Lindskog

lars@lalind.se

Facebook

Jeanette Nilsson och Matts Brunnegård är våra två mycket aktiva redaktörer för Radiomuseets faceboksida. Deras inlägg kommer nu även direkt in på Radiomuseets hemsida och kan därigenom nå ändå fler läsare. Adressen är som vanligt:

<http://www.facebook.com/home.php?#/pages/Goteborg-Sweden/Radiomuseet/136495834874?ref=ts>

Jeanette och Matts kan vi nå här:

Jeanette Nilsson

jeanette62373@hotmail.com

Matts Brunnegård

gjutaren26@gmail.com

Audionen

Audionen distribueras via e-post i pdf-format på samma sätt som Nyheter från Radiomuseet till samtliga medlemmar som inte speciellt begärt att få Audionen i pappersformat. Detta kan man göra genom att sända ett meddelande till info@radiomuseet.se. De medlemmar som saknar e-postadress får automatiskt Audionen i pappersformat hem till sin brevlåda.

Deadline för Audionen nr 2/2016 är 1 maj.

Sven Persson (Telefon: 0705-83 78 06)

audionen@radiomuseet.se

OBSERVERA: Användarnamn och lösenord till den interna medlemssidan återfinns numera på ditt medlemskort för år 2016 och inte längre i Audionen.

Kloka ord

Bra att veta:

***”Universum kom till när ett enormt isblock
kolliderade med en sol”***

Hanns Hörbiger, Österikisk astronom 1926

Så det så!!

Äntligen nalkas i alla fall vårljuset!

Bästa hälsningar från Radiohistoriska Föreningen i Västsverige

Lars Lindskog
Redaktör
lars@lalind.se

Viktor Ohlsson
Webbmaster
viktor.ohlsson@von.pp.se